

ანგარიში კონფერენციაზე: „ნარკოტიკული დანაშაული და სისხლის სამართლის პოლიტიკა“ – 2018 წლის 2-3 ნოემბერი, თბილისი, საქართველო

ასისტენტ-პროფესორი, სამართლის დოქ. **თემურ ცქიტიშვილი**, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თსუ თინათინ წერეთლის სახელობის სახელმწიფოსა და სამართლის ინსტიტუტი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის სისხლის სამართლის მიმართულების, თსუ თინათინ წერეთლის სახელობის სახელმწიფოსა და სამართლის ინსტიტუტის და საერთაშორისო სამართლებრივი თანამშრომლობის გერმანული ფონდის (IRZ) ორგანიზებით სასტუმრო „თბილისი მერიოტში“ 2018 წლის 2-3 ნოემბერს ჩატარდა 2 დღიანი ქართულ-გერმანული საერთაშორისო კონფერენცია, რომელიც მიეძღვნა ნარკოტიკულ დანაშაულს და სისხლისსამართლებრივ პოლიტიკას. კონფერენციაში მონაწილეობდნენ როგორც ქართველი, ისე გერმანელი მეცნიერები და პრაქტიკულ სფეროში მოღვაწე იურისტები. კერძოდ, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის სისხლის სამართლის მიმართულების პროფესორები, თსუ თინათინ წერეთლის სახელობის სახელმწიფოსა და სამართლის ინსტიტუტის მეცნიერი თანამშრომლები, თიუბინგენის ებერჰარდ კარლსის უნივერსიტეტის პროფესორები, საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს მოსამართლეები, საქართველოს მთავარი პროკურატურის და ჰანოვერის პროკურატურის პროკურორები.

კონფერენცია გახსნა თსუ იურიდიული ფაკულტეტის დეკანმა პროფ. თამარ ზარანდიამ, რომელმაც თავის სიტყვაში ხაზი გაუსვა საკონფერენციო თემის აქტუალობას და შესაბამისად, კონფერენციის ჩატარების მნიშვნელობას, საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს ბოლოდროინდელი გადაწყვეტილებებიდან გამომდინარე.

კონფერენციის მონაწილეებს მისასალმებელი სიტყვით მიმართა უნივერსიტეტის რექტორმა დოქტორმა გიორგი შარვაშიძემ, რომელმაც ისაუბრა უნივერსიტეტის ტრადიციაზე, ისტორიაზე და იმ გამოცდილებაზე რაც, უნივერსიტეტს გააჩნია უცხოურ კვლევით ცენტრებთან თანამშრომლობის კუთხით.

თემა, რომელსაც კონფერენცია მიეძღვნა მეტად აქტუალურია არა მხოლოდ საქართველოში, არამედ სხვა ქვეყნებშიც, რაც განპირობებულია მსოფლიოში ნარკოპოლიტიკის ლიბერალიზაციის ტენდენციებით. საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლომ ბოლო პერიოდში არაერთი გადაწყვეტილება მიიღო, რაც საფუძვლად დაედო ნარკოპოლიტიკის ლიბერალიზაციას. პირველი მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილება ამ მიმართულებით მიღებულ იქნა 2015 წლის 24 ოქტომბერს ბექა ნიქარიშვილის საქმეზე, რომელიც შეეხებოდა 70 გრამამდე გამომშრალი მარიხუანის პირადი მოხმარების მიზნით შექმენა-შენახვისთვის სასჯელის სახით თავისუფლების აღკვეთის გამოყენების არაპროპორციულად, არაკონსტიტუციურად ცნობას. აღნიშნული გადაწყვეტილება გახდა ნარკოტიკულ დანაშაულთა დასჯადობის პოლიტიკაში გარდამტეხი ცვლილებების შეტანის საფუძველი, ვინაიდან მას მოჰყვა საკონსტიტუციო სასამართლოს შემდგომი გადაწყვეტილებები, რომელთაგან აღსანიშნავია მარიხუანის მოხმარების დეკრიმინალიზაცია და ლეგალიზაციაზე, პირადი მოხმარების მიზნით განსაზღვრული ოდენობით კანაფის უკანონოდ დათესვასა და მოყვანასთან დაკავშირებით თავისუფლების აღკვეთის გამოყენების არაპროპორციულობაზე მიღებული გადაწყვეტილებები. აღნიშნული გადაწყვეტილებები და საკონსტიტუციო სასამართლოს როლი ნარკოპოლიტიკის განსაზღვრაში განხილულ იქნა საკონსტიტუციო სასამართლოს მოქმედი და ყოფილი მოსამართლეების, თსუ-ს იურიდიული ფაკულტეტის პროფესორების, პროფ. მერაბ ტურავას და პროფ. ლალი ფაფიაშვილის მოხსენებებში.

პროფ. მ. ტურავამ კონფერენციის მონაწილეებს გააცნო ნარკოტიკული დანაშაულებისთვის კანონმდებლობით განსაზღვრული სანქციის არაკონსტიტუციურობაზე საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ მიღებულ გადაწყვეტილებებში

გამოთქმული შეფასებები და არგუმენტაცია, რომელსაც აღნიშნული გადაწყვეტილებები დაეყრდნო. საკონსტიტუციო სასამართლომ ერთ-ერთი გადაწყვეტილებით 70 გრამამდე გამომშრალი მარიხუანის პირადი მოხმარების მიზნით შეძენა-შენახვისთვის თავისუფლების აღკვეთა არაკონსტიტუციურად სცნო საქართველოს კონსტიტუციის იმ დებულებასთან მიმართებით, რომელიც ეხება ადამიანის პატივისა და ღირსების ხელშეუვალობის უფლებას და კრძალავს ადამიანის წამებას, არაჰუმანურ, სასტიკ ან პატივისა და ღირსების შემლახველ მოპყრობას და სასჯელის გამოყენებას¹. საკონსტიტუციო სასამართლომ არაადამიანურ და დამამცირებელ მოპყრობად მიიჩნია დანაშაულებრივ ქმედებასთან აშკარად შეუსაბამო საპატიმრო სასჯელი. სასამართლოს შეფასებით, არაადამიანურ და სასტიკ სასჯელად შეიძლება ჩაითვალოს არაპროპორციული სასჯელი, რომელიც გამოკვეთილად, უხეშად არათანაზომიერია და ინტენსივობის, სიმკაცრის ძალიან მაღალ ხარისხს აღწევს. სასჯელის პროპორციულობის სტრუქტურულ ელემენტებს კი წარმოადგენს: სასჯელის ლეგიტიმური მიზანი, სასჯელის ვარგისიანობა ლეგიტიმური მიზნის მისაღწევად, მიზნის მიღწევის უზრუნველყოფის შესაძლებლობა, ლეგიტიმური მიზნის მისაღწევად კონკრეტული სასჯელის გამოყენების აუცილებლობა და მიზანსა და საშუალებას შორის პროპორციული დამოკიდებულება. იმის დასადგენად, არის თუ არა სასჯელი აშკარად არაპროპორციული, სასამართლოს პოზიციით, მხედველობაში მიიღება ქმედების უმართლობის ხარისხი, დანაშაულისგან მოსალოდნელი ზიანი და საფრთხე. მომხსენებელმა ასევე ისაუბრა სასჯელის პროპორციულობისთვის დასაცავი სამართლებრივი სიკეთის გათვალისწინების მნიშვნელობაზე, რომელზეც მსჯელობაა მოცემული საკონსტიტუციო სასამართლოს ზემოაღნიშნულ გადაწყვეტილებაში. სასამართლოს შეფასებით, სამართლებრივი სიკეთის დაცვა არის ლეგიტიმური მიზანი. სახელმწიფოს მიერ ადამიანის თავისუფლებაში ჩარევა

მაშინ არის გამართლებული, როცა ქმედება არა მხოლოდ ირაციონალურია, არამედ სხვებსაც უქმნის რეალურ და სერიოზულ საფრთხეს. ადამიანს არ შეიძლება სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა დაეკისროს მხოლოდ საკუთარი ჯანმრთელობისთვის საფრთხის შექმნის გამო. სწორედ აღნიშნული მოტივით სცნო საკონსტიტუციო სასამართლომ თავისუფლების აღკვეთა არაკონსტიტუციურ სასჯელად პირადი მოხმარების მიზნით 70 გრამამდე გამომშრალი მარიხუანის შეძენა-შენახვისთვის, რამაც შექმნა საფუძველი მარიხუანის მოხმარების დეკრიმინალიზაციის და ლეგალიზაციის თაობაზე მოგვიანებით მიღებული გადაწყვეტილებებისთვის. საკონსტიტუციო სასამართლომ ასევე მიიღო გადაწყვეტილება 100 გრამამდე ნედლი მარიხუანის პირადი მოხმარების მიზნით შეძენა-შენახვის თავისუფლების აღკვეთით დასჯის არაკონსტიტუციურობაზე² და გადაწყვეტილებაში მიუთითა, რომ 100 გრამამდე ნედლი მარიხუანის შეძენა-შენახვა 70 გრამამდე გამომშრალი მარიხუანის შეძენა-შენახვასთან შედარებით ნაკლები საფრთხის შემცველია.

პროფ. მ. ტურავამ თავის მოხსენებაში აგრეთვე ისაუბრა დეზომორფინის დამზადების, შეძენისა და შენახვის გამო სისხლისსამართლებრივი სასჯელის სახით თავისუფლების აღკვეთის გამოყენების კონსტიტუციურობასთან დაკავშირებით მიღებულ გადაწყვეტილებაზე³, რომლითაც თავისუფლების აღკვეთა არაკონსტიტუციურ სასჯელად იქნა მიჩნეული დეზომორფინის არა ნებისმიერ ოდენობასთან, არამედ 0,00009 გრამ დეზომორფინთან მიმართებით. სასამართლოს შეფასებით, 0,00009 გ. დეზომორფინის მოხმარება ობიექტურად შეუძლე-

¹ საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2015 წლის 24 ოქტომბრის გადაწყვეტილება საქმეზე: საქართველოს მოქალაქე ბექა წიქარიშვილი საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ (ხელმისაწვდომია: <https://www.constcourt.ge/ge/legal-acts/judgments/saqartvelos-moqal-aqe-beqa-wiqarishvili-saqartvelos-parlamentis-winaagmd-eg2.page>; უკანასკნელად ნანახია: 1.4.2019).

² საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2017 წლის 15 თებერვლის გადაწყვეტილება (ხელმისაწვდომია: <http://www.constcourt.ge/ge/legal-acts/rulings/bolnisis-raionuli-sasamartlos-konstituciuri-wardgineba-saqartvelos-sisxlis-samartlis-kodeqsis-260-e-muxlis-pirveli-nawilis-im-n-oratiuli-shinaarsis-konstituciurobis-taobaze-romelic-itvalis-winebs-sasdjelis-saxit-tavisuflebis-agkvets-gamoyenebis-s-hesadzleb.page>; უკანასკნელად ნანახია: 1.4.2019).

³ საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2017 წლის 13 ივლისის გადაწყვეტილება საქმეზე: საქართველოს მოქალაქე ლაშა ბახუტაშვილი საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ (ხელმისაწვდომია: <https://www.constcourt.ge/ge/legal-acts/judgments/1-8-696-saqartvelos-moqal-aqe-lasha-baxutashvili-saqartvelos-parlamentis-win-aagmd-eg1.page>; უკანასკნელად ნანახია: 1.4.2019).

ბელია. შესაბამისად, არ არსებობს მისი რეალიზაციაში გაშვების საფრთხე. დასახელებული ოდენობის დეზომორფინის შექმნა-შენახვის დასჯა თავისუფლების აღკვეთით არ არის განპირობებული საზოგადოების დაცვის საჭიროებიდან გამომდინარე. მოხსენებაში ყურადღება დაეთმო კანაფის პირადი მოხმარების მიზნებისთვის უკანონოდ დათესვის ან მოყვანისთვის სასჯელის სახით თავისუფლების აღკვეთის გამოყენების არაკონსტიტუციურობასთან დაკავშირებით მიღებულ გადაწყვეტილებასაც⁴. საკონსტიტუციო სასამართლომ სადავო ნორმით გათვალისწინებული სანქცია, ზემოთ აღნიშნული გადაწყვეტილებების მსგავსად, არაკონსტიტუციურად სცნო არაადამიანური და სასტიკი სასჯელის აკრძალვის კონსტიტუციურ დებულებასთან მიმართებით. დასახელებულ გადაწყვეტილებებს საფუძველი შეუქმნა საკონსტიტუციო სასამართლოს ადრინდელმა გადაწყვეტილებებმაც. საკონსტიტუციო სასამართლომ ყურადღება გაამახვილა იმაზე, კანაფის განსაზღვრული ოდენობა თუ რამდენად უქმნის საფრთხეს მომხმარებლის გარდა სხვა პირებს. საკონსტიტუციო სასამართლომ დაადგინა, რომ 150,72 გრამი კანაფი არ შეიძლება ჩაითვალოს იმ ოდენობად, რომელიც არ არის განკუთვნილი პირადი მოხმარებისთვის და რომელიც ავტომატურად ქმნის მისი გავრცელების და, შესაბამისად, სხვათა ჯანმრთელობის დაზიანების გარდაუვალ საფრთხეს. ამიტომაც, საკონსტიტუციო სასამართლომ სადავო ნორმით გათვალისწინებული სანქცია არ მიიჩნია პროპორციულ საშუალებად. საკონსტიტუციო სასამართლომ სადავო ნორმა ასევე ჩათვალია ბლანკეტურად, რაც გამორიცხავს სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის დაკისრებისას ინდივიდუალური მიდგომის შესაძლებლობას. საკონსტიტუციო სასამართლოს მსჯელობის საგანს წარმოადგენდა 265,49 გრამი კანაფის პირადი მოხმარების მიზნით დათესვისა და მოყვანის ექვსიდან თორმეტ წლამდე თავისუფლების აღკვეთით დას-

ჯის კონსტიტუციურობის საკითხიც. მართალია, საკონსტიტუციო სასამართლომ ჩათვალია, რომ კანაფის დასახელებული ოდენობა შეიცავს მისი გავრცელების რისკს, მაგრამ მიუხედავად ამისა, სადავო ნორმით გათვალისწინებული სასჯელი მაინც არაკონსტიტუციურად იქნა დადგენილი.

მარიხუანის მოხმარების დეკრიმინალიზაციაზე საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება⁵ მიმოიხილა პროფ. ლ. ფაფიაშვილმა, რომლის თქმითაც, მარიხუანის დეკრიმინალიზაციის კონსტიტუციურ საფუძველად მიჩნეული იქნა ის, რომ მარიხუანის მოხმარებით მომხმარებელი საფრთხეს არ უქმნის სხვების ჯანმრთელობას, შესაბამისად, ასეთი ქმედებისთვის სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის დაკისრება ვერ ჩაითვლება ადამიანის პიროვნული განვითარების უფლებაში სახელმწიფოს აუცილებელ და პროპორციულ ჩარევად. ადამიანის დასჯა მხოლოდ საკუთარი ჯანმრთელობის დაზიანებისთვის, წარმოადგენს სახელმწიფოს მხრიდან პატერნალიზმის გამოვლენის ისეთ ფორმას, რომელიც შეუთავსებელია თავისუფალ საზოგადოებასთან. არ არსებობს მეცნიერულად დასაბუთებული კვლევის შედეგები, რომლითაც დასტურდება, რომ მარიხუანის მოხმარება ქმნის სხვა დანაშაულის ჩადენის საფრთხეს. მარიხუანის მოხმარება არ განიხილება უფრო მძიმე ნარკოტიკულ საშუალებაზე გადასვლის კარიბჭედ. მარიხუანის მოხმარებით აბსტინენციის მდგომარეობის ჩამოყალიბებაზე დასკვნა ჰიპოთეტურია. შესაბამისად, მარიხუანის მოხმარების აკრძალვა ვერ იქნება მიჩნეული საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვის აუცილებელ საშუალებად. აღნიშნულიდან გამომდინარე, გართობისა და რეკრეაციული მიზნით მარიხუანის მოხმარების სისხლისსამართლებრივი დასჯადობა არღვევს პიროვნების თავისუფალი განვითარების კონსტიტუციურ უფლებას.

მარიხუანის მოხმარების დეკრიმინალიზაციის შემდეგ საკონსტიტუციო სასამართლომ მიიღო გადაწყვეტილება მარიხუანის მოხმარების

⁴ საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2017 წლის 14 ივლისის გადაწყვეტილება საქმეზე: საქართველოს მოქალაქეები ჯამბულ გვიანიძე, დავით ხომერიკი და ლაშა გაგიშვილი საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ (ხელმისაწვდომია: <https://www.constcourt.ge/ge/legal-acts/judgments/1-9-701-saqartvelos-moqalaqeeb-i-djambul-gvianidze-davit-xomeriki-da-lasha-gagishvili-saqartvelos-parlamentis-winaagmdeg3.page>; უკანასკნელად ნანახია: 1.4.2019).

⁵ საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2017 წლის 30 ნოემბრის გადაწყვეტილება საქმეზე: საქართველოს მოქალაქე გივი შანიძე საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ (ხელმისაწვდომია: <https://www.constcourt.ge/ge/legal-acts/judgments/1-13-732-saqartvelos-moqalaqe-givi-shanidze-saqartvelos-parlamentis-winaagmdeg2.page>; უკანასკნელად ნანახია: 1.4.2019).

ლეგალიზაციაზე⁶, რომელიც თავის მოხსენებაში პროფ. მ. ტურავამ განიხილა. სასამართლომ მარიხუანის მოხმარების აკრძალვის არაკონსტიტუციურობა განიხილა ადამიანის პიროვნული განვითარების უფლების კონტექსტში და დაადგინა, რომ სადავო ნორმით გათვალისწინებული აკრძალვა დასახელებულ კონსტიტუციურ უფლებასთან მოდიოდა წინააღმდეგობაში, რაც საფუძვლად დაედო მარიხუანის მოხმარების ლეგალიზაციას. თუმცა, სასამართლომ საჭიროდ მიიჩნია მარიხუანის განსაზღვრულ გარემოებებში მოხმარების შეზღუდვა. მაგალითად, სკოლებში, არასრულწლოვანთათვის განკუთვნილ დაწესებულებებში და/ან მათი თანდასწრებით, რამაც გავლენა შეიძლება იქონიოს მოზარდზე, გააღვიძოს მასში მარიხუანის მიმართ ინტერესი და მოახდინოს მარიხუანის მოხმარების ერთგვარი პროვოცირება. სასამართლოს გადაწყვეტილებაში საუბარია მარიხუანის მოხმარების შეზღუდვის გამართლებაზე სასწავლო, საღმრთედლო თუ საგანმანათლებლო დაწესებულებებში, არმიაში, სამედიცინო, სახელმწიფო (საჯარო) დაწესებულებებში, აგრეთვე, საზოგადოებრივი თავშეყრის ზოგიერთ ადგილას (მაგალითად, საზოგადოებრივ ტრანსპორტში), საზოგადოებრივი ჯანდაცვისა და საჯარო წესრიგის ინტერესების დასაცავად. ვინაიდან მარიხუანის მოხმარების ლეგალიზაციის საკითხიც ადამიანის პირადი განვითარების უფლებასთან მიმართებით იქნა განხილული, მოცემული გადაწყვეტილება, ფაქტობრივად, დიდწილად იმეორებს იმ არგუმენტაციას, რომელსაც დაეყრდნო საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილება მარიხუანის მოხმარების დეკრიმინალიზაციასთან დაკავშირებით.

საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილებები იყო განხილული ასოცირებულ პროფ. ქეთევან მჭედლიშვილი-ჰედრისის მოხსენებაშიც, რომელმაც მარიხუანის მოხმარების დეკრიმინალიზაციაზე საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილება საკითხის გადაჭრის კუთხით გაიზიარა,

⁶ საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2018 წლის 30 ივლისის გადაწყვეტილება საქმეზე: ზურაბ ჯაფარიძე და ვახტანგ მეგრელიშვილი საქართველოს პარლამენტის წინააღმდეგ (ხელმისაწვდომია: <https://www.constcourt.ge/ge/legal-acts/judgments/1-3-1282-saqartvelos-moqalaqeebi-zurab-djafaridze-da-vaxtang-megrelishvili-saqartvelos-parlamentis-winaagmddeg.page>; უკანასკნელად ნანახია: 1.4.2019)

მაგრამ გააკრიტიკა საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილების არგუმენტაცია. მოხსენებაში ნაწილობრივ გაკრიტიკებულ იქნა საკონსტიტუციო სასამართლოში მარიხუანის მოხმარების დეკრიმინალიზაციასთან დაკავშირებულ საქმეზე მიწვეული ექსპერტის თვალსაზრისი ქმედების დასჯადობის მორალურ საფუძველზე. მომხსენებელმა ერთი მხრივ, გაიზიარა მოსაზრება, რომ ქმედება, რომელიც მართოდენ „წმინდა მორალურ ფასეულობებს“ ხელყოფს, დასჯადი არ უნდა იყოს. ხოლო მეორე მხრივ, მომხსენებლის შეხედულებით, ეთიკური, მორალური თვალთახედვებისა და ზნეობის გათვალისწინების გარეშე რიგი ქმედებების დასჯადად არ გამოცხადდებოდა. მაგალითად, ისეთი ქმედებები, როგორცაა: მიცვალებულისადმი უპატივცემულობა (საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის⁷ 258-ე მუხლი, გერმანიის სსკ-ის §168), ცხოველისადმი სასტიკი მოპყრობა (საქართველოს სსკ-ის 259-ე მუხლი გერმანიის ცხოველთა დაცვის კანონის §17), პორნოგრაფიული ნაწარმოების ან სხვა საგნის უკანონოდ დამზადება ან გასაღება (საქართველოს სსკ-ის 255-ე მუხლი, გერმანიის სსკ-ის §184). ქ. მჭედლიშვილი-ჰედრისის შეხედულებით, დასახელებულ ქმედებათა სისხლისსამართლებრივი დასჯა საზოგადოებაში დამკვიდრებული მორალური კოდექსის გამოძახილია. აღსანიშნავია ის გარემოებაც, რომ ჩამოთვლილი შემადგენლობები საქართველოს სსკ-ში მოსახლეობის ჯანმრთელობისა და საზოგადოებრივი ზნეობის წინააღმდეგ მიმართულ დანაშაულთა თავშია გათვალისწინებული. მოხსენებაში, ერთი მხრივ, ხაზი გაესვა ნარკოტიკის მოხმარების, როგორც აბსტრაქტული საფრთხის დელიქტის დასჯადობის ლეგიტიმაციის დასაბუთების დოგმატურ სირთულეს. თუმცა, მეორე მხრივ, მომხსენებელი არც ნარკოტიკული საშუალების მოხმარების დეკრიმინალიზაციის საფუძვლად ქმედების საზოგადოებრივი საშიშროების არარსებობის იდეას არ იზიარებს, ვინაიდან მძიმე ნარკოტიკები ინვევენ აბსტინენციას, ფიზიკურ დამოკიდებულებას. მომხსენებლის შეხედულებით, ნარკოტიკებით დასნებოვნებული ადამიანის სისხლისსამართლებრივი დასჯა წინააღმდეგობაში მოდის სასჯელის მიზნებთანაც. თუ ნარკოტიკების მომხმარებელთა დასჯის მიზანი ნარკოტიკებისგან თავისუფალი საზოგა-

⁷ შემდეგში შემოკლებულია, როგორც სსკ.

დოება და სასურველი, სამაგალითო სოციალური ურთიერთობების და საზოგადოების კოლექტიური იდენტობის დაცვაა დაზიანებისგან, ამას შედეგად მოჰყვება ნარკომომხმარებლის მოცილება საზოგადოებისგან, ჯანსაღი საზოგადოების სურათის შესაქმნელად და არა დამნაშავეს რესოციალიზაცია, რაც ადამიანის ღირსებას ხელყოფს და სასჯელის მიზნებს ეწინააღმდეგება. ქ. მჭედლიშვილი-ჰედრიხის შეფასებით, მარიხუანის დეკრიმინალიზაციაზე საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილების ფილოსოფიური საფუძველი ლიბერალიზმია, რომელიც ანარქიზმისგან განსხვავებით, სახელმწიფოს ინდივიდის თავისუფლების გარანტიად მოიაზრებს. ლიბერალიზმის ცენტრში დგას დამოუკიდებელი, თავისუფალი, საკუთარ ქცევაზე პასუხისმგებელი ინდივიდი. ამდენად, ლიბერალიზმის მიხედვით, პირის დასჯა თვითდაზიანებისთვის ალოგიკური და მიუღებელია. მომხსენებლის თვალსაზრისით, საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლო მარიხუანის დეკრიმინალიზაციაზე გადაწყვეტილების მიღებისას არა ლიბერალიზმს, არამედ კომუნიტარიზმს უნდა დაყრდნობოდა. კომუნიტარიზმიც იძლევა შესაძლებლობას პირი გათავისუფლდეს პასუხისმგებლობისგან თვითდაზიანებისთვის, მაგრამ კომუნიტარიზმისგან განსხვავებით, ლიბერალიზმი ყველანაირი ნარკოტიკული საშუალების მოხმარებისთვის პირის პასუხისმგებლობისგან გათავისუფლებას უხსნის გზას.

საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილებების შემდგომ პრაქტიკაში შექმნილ სირთულეებსა და კანონმდებლობაში არსებულ ერთგვარ შეუსაბამობებზე მოხსენება წარმოადგინა საქართველოს მთავარი პროკურატურის პროკურორმა ბესიკ თხელიძემ.

საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილებების საფუძველზე საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსში არაერთი ცვლილება განხორციელდა და სამომავლოდაც იგეგმება განსაზღვრული ცვლილებები, რის შესახებაც თავის მისასალმებელ სიტყვაში და მოხსენებაში ისაუბრა, საქართველოს პარლამენტის წევრმა, იურიდიული კომიტეტის იმდროინდელმა თავმჯდომარემ, ეკა ბესელიამ, რომელმაც აღნიშნა, რომ პარლამენტში მიმდინარეობს დისკუსია, უნდა მოხდეს თუ არა ნარკოტიკული ნივთიერების მოხმარების სრული დეკრიმინალიზაცია. მოხსენებაში ასევე აღინიშნა,

რომ პარლამენტი არ აპირებს გადახედოს ნარკოტიკული საშუალების გასაღების დასჯადობის პოლიტიკას და გასაღების დასჯადობასთან დაკავშირებით მკაცრი მიდგომა შენარჩუნდება.

კონფერენციაზე წაკითხული მოხსენებები მიეძღვნა ნარკოტიკული დანაშაულის დასჯადობასთან დაკავშირებულ მატერიალურსისხლისსამართლებრივ, კრიმინოლოგიურ ასპექტებს და აღნიშნული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის პრაქტიკას. ერთ-ერთ მოხსენებაში კრიტიკულად იქნა გაანალიზებული სამართლებრივი სიკეთის კონცეფციასთან დაკავშირებით ლიტერატურაში გამოთქმული ცალკეული შეხედულებები (ასისტენტ-პროფ., თსუ თინათინ წერეთლის სახელობის სახელმწიფოსა და სამართლის ინსტიტუტის მეცნიერ-თანამშრომელი თემურ ცქიტიშვილი). მსჯელობის საგანს წარმოადგენდა ნარკოტიკული დანაშაულის დასჯადობის ლეგიტიმაციის საფუძველი. სახელდობრ, ნარკოტიკული დანაშაულისგან დასაცავი სამართლებრივი სიკეთე. ნარკოტიკული დანაშაულისგან დასაცავი სიკეთედ სისხლის სამართლის ლიტერატურაში განიხილება „მოსახლეობის ჯანმრთელობა“, რომელიც უნივერსალურ სიკეთეს წარმოადგენს. მაგრამ თუ რა მოიაზრება აღნიშნული ცნების ქვეშ და თუ როგორი სიკეთეა „მოსახლეობის ჯანმრთელობა“, იურიდიულ ლიტერატურაში აზრთა სხვაობას იწვევს. კერძოდ, იგი არის სხვადასხვა სიკეთეთა კონგლომერატი, თუ ცალკე აღებული დამოუკიდებელი სამართლებრივი სიკეთე, რომელიც არ განიხილება სხვადასხვა ინტერესთა ერთობლიობად. თუ „მოსახლეობის ჯანმრთელობა“ მიჩნეულ იქნა სხვადასხვა ინტერესთა ერთობლიობად, თითოეულ ამ ინტერესს ცალკე აღებულს, სხვა ინტერესებისგან დამოუკიდებლად, არ შეუძლია ნარკოტიკული დანაშაულის დასჯადობის ლეგიტიმაცია მოახდინოს, მაგრამ აღნიშნული სიკეთის ცალკე აღებულ დამოუკიდებელ სიკეთედ მიჩნევისას ასევე ჩნდება მეორე კითხვა იმასთან დაკავშირებით, თუ ვინ შეიძლება იყოს მისი მატარებელი და რამდენად შეიძლება ნარკოტიკული დანაშაულების განხორციელებისას, ცალკეულ შემთხვევაში იმის შემოწმება, თუ რა ზიანი განიცადა „მოსახლეობის ჯანმრთელობამ“. ამის დადგენა შეუძლებელია აღნიშნული სიკეთის აბსტრაქტულობიდან გამომდინარე, რაც წარმოშობს კითხვას იმასთან დაკავშირებით, უნდა იცავდეს თუ არა სისხლის სამართალი ასეთ არარეალურ აბსტრაქციას, რამდენად წარმოადგენს იგი საკმა-

რის ბაზისს ნარკოტიკული დანაშაულის სისხლის-სამართლებრივი დასჯადობის ლეგიტიმაციისთვის. მოხსენებაში განხილვის საგანს წარმოადგენდა სამართლებრივი სიკეთის საკითხი მაშინ, როცა საქმე ეხება ნარკოტიკული საშუალების პირად მოხმარებას. ასეთ დროს სამართლებრივ სიკეთედ „მოსახლეობის ჯანმრთელობის“ მიჩნევა განსაკუთრებით დაუსაბუთებელია, ვინაიდან ნარკოტიკების მომხმარებელი თუ ვინმეს ვნებს, ეს პირველ რიგში საკუთარი თავია. თვითდაზიანება კი არ ისჯება. სისხლის სამართალი იცავს სხვის სიკეთეს და არა მოქმედი პირის სიკეთეს მისივე ქმედებისგან. ამიტომაც, შემთხვევითი არ იყო ის, რომ საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლომ მოახდინა მარიხუანის მოხმარების როგორც დეკრიმინალიზაცია, ისე ლეგალიზაცია. მარიხუანის მომხმარებელი საფრთხეს არ უქმნის საზოგადოებას და იგი განიხილება ადამიანის პირადი განვითარების უფლების ქრილში. მაშინ, როცა ნარკოტიკული დანაშაულისგან დასაცავ სიკეთედ სპეციალურ ლიტერატურაში „მოსახლეობის ჯანმრთელობა“ განიხილება, ქართულ სისხლის სამართლის კოდექსში ცალკე თავი აქვს გამოყოფილი აღნიშნული სიკეთის წინააღმდეგ მიმართულ დანაშაულებს, მაგრამ ნარკოტიკული დანაშაულები არ არის ამ თავში გათვალისწინებული. თუმცა, საყურადღებოა ის გარემოება, რომ ნარკოტიკული დანაშაულები მოქცეულია საზოგადოებრივი უშიშროებისა და წესრიგის წინააღმდეგ მიმართულ დანაშაულთა კარში, რაც იმაზე მიუთითებს, რომ ნარკოტიკული დანაშაულისგან დასაცავ სიკეთედ ქართული კანონმდებლობის მიხედვით ასევე მიიჩნევა საზოგადოებრივი უშიშროება და წესრიგი.

ნარკოტიკული დანაშაულის საგანზე მოხსენება ნაიკითხა ასოცირებულმა პროფ. ირაკლი დვალაძემ (თსუ), რომელმაც განიხილა ნარკოტიკული დანაშაულის საგნები, აღინიშნა, რომ ნარკოტიკული დანაშაულების საგნად არა მხოლოდ ნარკოტიკული საშუალებები, არამედ ისეთი ნივთიერებებიც მოიაზრება, რომლებიც არ განეკუთვნება ნარკოტიკულ საშუალებებს, მაგრამ იწვევენ ნარკოტიკული საშუალებებით განპირობებული თრობის მსგავს მდგომარეობას, ვინაიდან შეუძლიათ ადამიანის ცენტრალურ ნერვულ სისტემაზე გავლენის მოხდენა. მოხსენებაში ერთმანეთისგან გაიმიჯნა დანაშაულებრივი ქმედების ობიექტი, როგორც დანაშაულის საგანი და ნარკოტიკული დანაშაულისგან

დასაცავი სამართლებრივი სიკეთე. მოხსენებაში წარმოჩენილი იყო საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს 2017 წლის 14 ივლისის გადაწყვეტილების შემდგომ ზოგიერთი ნარკოტიკული დანაშაულის დასჯადობასთან დაკავშირებით საკანონმდებლო რეგულირებაში არსებული ხარვეზები. კერძოდ, საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილების შესაბამისად, სსკ-ის 265-ე მუხლით კანაფის დიდი და განსაკუთრებით დიდი ოდენობით დათესვა და მოყვანა პირადი მოხმარების მიზნით არ შეიძლება დაისაჯოს თავისუფლების აღკვეთით მისი არაკონსტიტუციურობიდან გამომდინარე, ხოლო სხვა სასჯელი აღნიშნული ნორმით დასახელებული ქმედებებისთვის არ არის გათვალისწინებული, მაშინ როცა აღნიშნული მუხლი უშვებს მცირე ოდენობით იგივე ქმედების განხორციელებისთვის ჯარიმის შეფარდების შესაძლებლობას. გარდა ამისა, სასამართლოს გადაწყვეტილებით, თავისუფლების აღკვეთა არ შეიძლება შეეფარდოს მცირე კანაფის დამთესავს და მომყვანს, ხოლო თუკი საქმე ეხება განსაკუთრებით დიდი ოდენობით მცენარე კანაფის კულტივირებას, სასჯელის გამოყენება შესაძლებელი ხდება. მაშასადამე, საკონსტიტუციო სასამართლოს გადაწყვეტილების შემდგომ შექმნილი საკანონმდებლო რეალობიდან გამომდინარე, შეიძლება არ ისჯებოდეს „უფრო დიდი“ და ისჯებოდეს „უფრო პატარა“. მოხსენებლის მიერ გამოთქმული მოსაზრებით, აუცილებელია საკანონმდებლო ცვლილებების განხორციელება, რომლითაც განისაზღვრება ნარკოტიკული საშუალებისთვის სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის მინიმალური ოდენობები.

პროფ. ნონა თოდუამ (თსუ) მოხსენებაში მოიხილა ჯგუფურად ჩადენილი ნარკოტიკული დანაშაულის კვალიფიკაციის პრობლემა, ამასთან დაკავშირებით ლიტერატურაში ჩამოყალიბებული ობიექტური, სუბიექტური, ფუნქციონალური და მატერიალურ-ობიექტური (ქმედებაზე ბატონობის) თეორიები. მოხსენებელმა არგუმენტირებულად ისაუბრა ჩამოთვლილი თეორიებიდან თუ რატომ არის მიუღებელი სუბიექტური, წმინდა ობიექტური თუ ფუნქციონალური თეორიის გაზიარება და რატომ უნდა იქნას ქმედების კვალიფიკაციის დროს გამოყენებული მატერიალურ-ობიექტური თეორია. მოხსენებაში ხაზი გაესვა იმ განსხვავებებსაც, რომელიც ამსრულებლის საკანონმდებლო განსაზღვრებასთან დაკავშირებით არსებობს ქართულ და

გერმანულ სისხლის სამართლის კანონმდებლობას შორის, რაც მნიშვნელოვანია იმის გასარკვევად არის თუ არა დანაშაული ჯგუფურად განხორციელებული. აღნიშნულ საკითხთან მიმართებით მოხსენებაში ყურადღება გამახვილდა ქართული კანონმდებლობის იმ თავისებურებაზეც, რომ იგი თანამონაწილეობის ერთ-ერთ სახედ აღიარებს ორგანიზატორს, განსხვავებით გერმანული კანონმდებლობისგან, რომლითაც თანამონაწილეობის სახეებია მხოლოდ ნამქეზებელი და დამხმარე. ვინაიდან ქართული სსკ ორგანიზატორს თანამონაწილედ მიიჩნევს, მომხსენებლის თვალსაზრისით, ფუნქციონალური თეორიის გაზიარებისთვის ნაკლები საფუძველი არსებობს. შესაბამისად, ქართული კანონმდებლობიდან გამომდინარე შეიძლება ვისაუბროთ თანაამსრულებლობაზე და არა ფუნქციონალურ თანაამსრულებლობაზე.

კონფერენციაზე გერმანული სისხლის სამართლის მიხედვით ნარკოტიკული დანაშაულის დასჯადობის თავისებურებებზე, პრაქტიკაში არსებულ გამოწვევებზე, ზოგიერთ შემთხვევაში ნარკოტიკული დანაშაულის კრიმინოლოგიურ ასპექტებზე მოხსენებები წაიკითხეს თიუბინგენის ებერჰარდ კარლსის უნივერსიტეტის პროფესორებმა პროფ. ბერნდ ჰაინრიხმა, პროფ. იორგ ქინციგმა და ჰანოვერის პროკურატურის პროკურორმა დოქტორმა მარკუს ფროისემ. ქართული სისხლის სამართლის მიხედვით, ნარკოტიკული დანაშაულის კრიმინოლოგიური ასპექტები კი განიხილა ასოცირებულმა პროფ. მორის შალიკაშვილმა.

პროფ. ბერნდ ჰაინრიხმა საკუთარ მოხსენებაში ხაზი გაუსვა იმას, რომ ქართული სსკ-ით, გერმანულთან შედარებით, ნარკოტიკული დანაშაულისთვის უფრო მკაცრი სასჯელებია გათვალისწინებული. შემდეგი სხვაობა იმაში მდგომარეობს, რომ თუ დანაშაულებრივ ქმედებათა შემადგენლობები საქართველოში სისხლის სამართლის კოდექსითაა გათვალისწინებული, გერმანიაში სსკ-ის გარდა მოქმედებს ე. წ. დამატებითი, გვერდითი კანონებიც, სადაც არის ასახული ზოგიერთი ქმედების შემადგენლობა. ეს ეხება ნარკოტიკულ დანაშაულებსაც. ნარკოტიკული დანაშაულები ისჯება არა გერმანული სსკ-ით, არამედ „ნარკოტიკული საშუალებების შესახებ კანონით“. შესაბამისად, გერმანიაში ნარკოპოლიტიკას განსაზღვრავს არა სსკ, არამედ ნარკოტიკული საშუალებების შესა-

ხებ კანონი. აღნიშნულ კანონს საფუძვლად უდევს ადმინისტრაციულსამართლებრივი მატერია. საქმე ეხება ადმინისტრაციულ სამართალს. დასახელებული კანონი არეგულირებს ნარკოტიკული საშუალებების საჯარო-სამართლებრივ ნებადართულ გამოყენებას, ვინაიდან მედიცინის ზოგიერთ სფეროში, ნარკოტიკული საშუალების გამოყენება აუცილებელი და სასურველიცაა. ნარკოტიკული საშუალებების შესახებ გერმანული კანონის 29-34 პარაგრაფებით ისჯება უნებართვოდ ნარკოტიკების ყიდვა, გაყიდვა, წარმოება ან ფლობა. კანონმდებლის მიზანი იყო ნარკოტიკული საშუალების გამოყენების თითოეული ფორმის შეძლებისდაგვარად ფართო აკრძალვა დაენესებინა და დასჯადად გამოეცხადებინა. თუმცა, გერმანული სისხლის სამართალი ნარკოტიკების გამოყენების ყველა ფორმას არ მოიცავს. მოხსენებაში განხილულ იქნა ნარკოტიკული საშუალების განსაზღვრებაც და ხაზი გაესვა ნარკოტიკულ საშუალებათა სიების განსაზღვრის მნიშვნელობას სამართლებრივი უსაფრთხოებისთვის, განსაკუთრებით სინთეტიკურ ნარკოტიკულ საშუალებებთან დაკავშირებით. თუმცა, მოხსენებაში აღინიშნა იმ ნეგატიურ მხარეებზეც, რაც თან ახლავს ნარკოტიკულ საშუალებათა სიის განსაზღვრას. როგორც მოხსენებაში აღინიშნა, გერმანული კანონმდებლობით არ არის დასჯადი ნარკოტიკის პირადი მოხმარება, როცა ადამიანი მეგობრების წრეში ზის და ნარკოტიკულ საშუალებას ეწევა ან კოკაინის შეყნოსვა. მაშინ როცა ნარკოტიკული საშუალების მოხმარება არ ისჯება, ფლობა დასჯადია. როგორც მოხსენებაში ითქვა, ნარკოტიკული საშუალების ფლობის დასჯადობა გერმანიაში სამართლებრივპოლიტიკური თვალსაზრისით ძალზედ საკამათოა, ვინაიდან ფლობა არავის არ აზიანებს. მოხმარების მიზნით ნარკოტიკული საშუალების ფლობისას სახეზეა მაქსიმუმ მოსალოდნელი თვითდაზიანება. მაგრამ თვითდაზიანება გერმანული სისხლის სამართლით არ არის დასჯადი. ის ვინც საკუთარ თავს აზიანებს ან კლავს გერმანული სამართლით დაუსჯელი რჩება. ნარკოტიკული საშუალების ფლობის დასჯადობის მიზანშეწონილობასთან დაკავშირებით კითხვას იწვევს სამართლებრივი სიკეთის დაცვა. ყველა სისხლისსამართლებრივი ნორმა სამართლებრივი სიკეთის დაცვისკენ უნდა იყოს მიმართული. თუ სისხლის სამართლის ნორმა სამართლებრივ სიკეთეს არ იცავს, არაკონსტიტუციურად იქნება ცნობილი.

ნარკოტიკული დანაშაულისგან დაცული სიკეთეა არა მომხმარებელთა ჯანმრთელობა, არამედ „მოსახლეობის ჯანმრთელობა“, თუმცა რას გულისხმობს იგი არ არის ნათელი და ამდენად საკამათოა. მოხსენებაში განხილული იქნა ასევე ის გარემოებები, რომლებიც ქმედების კვალიფიციურ შემადგენლობებს აფუძნებენ.

პროფ. ბერნდ ჰაინრიხმა კონფერენციაზე სულ 2 მოხსენება წაიკითხა. მე-2 მოხსენებაში მომხსენებელმა ისაუბრა ნარკოტიკულ დანაშაულთა დასჯადობის პოლიტიკის გამკაცრების ტენდენციაზე, რომელიც შეინიშნება 1972 წლიდან, როდესაც სასჯელის ზედა ზღვარი გახდა თავისუფლების აღკვეთა ათი წლის ვადით, ხოლო 1982 წელს ზედა ზღვარმა აინია 15 წლამდე. მოხსენებაში განხილვის საგანს წარმოადგენდა ასევე დამნაშავის სასჯელისაგან განრიდების შესახებ სასამართლოსთვის კანონით მინიჭებული შესაძლებლობა. გერმანული კანონმდებლობა ამის შესაძლებლობას იძლევა, როცა საქმე ეხება პირადი მოხმარების მიზნით მცირე მოცულობით ნარკოტიკული საშუალების გაშენებას, წარმოებას, ქვეყანაში შემოტანას (იმპორტირებას), ექსპორტირებას, გადატანას, შექმნას. არსებითი ნიშანი მოცემულ შემთხვევაში არის ის, რომ დამნაშავეს ნარკოტიკული საშუალების პირადი მოხმარებისთვის გამოყენება სურს. ნარკოტიკული საშუალების შესახებ კანონი ასევე ითვალისწინებს პროკურატურის მიერ პროცესის შეწყვეტის შესაძლებლობას თუ ქმედება მხოლოდ მცირე მოცულობის ნარკოტიკებს ეხება და დამნაშავის ბრალი მცირეა. გერმანული საპროცესო კანონმდებლობის მიხედვით, წვრილმანი დანაშაულის (Bagatelldelikt) განხორციელებისას დამნაშავის მცირე ხარისხის ბრალის და საჯარო ინტერესების გათვალისწინებით, პროკურატურას შეუძლია დაეთანხმოს სასამართლოს პროცესის შეწყვეტასთან დაკავშირებით. მაშასადამე, ბრალის მცირე ხარისხის გარდა არ უნდა არსებობდეს სისხლის სამართლის პროცესის გაგრძელების საჯარო ინტერესი. მოხსენებაში ყურადღება დაეთმო იმასაც, რომ გერმანული სისხლის სამართალი აღიარებს პრინციპს „თერაპია სასჯელის ნაცვლად“, რაც იმას გულისხმობს, რომ ნარკოტიკზე დამოკიდებულ პირთა მიმართ არ გამოიყენება სასჯელი, ვინაიდან უფრო საშიშია რეპრესიული მიზნით დასჯა. სასჯელის გამოყენება ნარკოტიკებზე დამოკიდებულის მიმართ, არავის არ ეხმარება. ნარკოტიკზე დამოკიდებულის რესო-

ციალიზაციას თერაპია უფრო მეტად უწყობს ხელს.

პროფ. იორგ ქინციგმა გერმანული ნარკოტიკული სისხლის სამართლის კრიმინოლოგიურ ჟურნალში განხილვისას ყურადღება გაამახვილა იმაზე, რომ ლეგალური და არალეგალური ნარკოტიკების გამოყენება წარმოადგენს მარადიულ თემას საზოგადოებისთვის. გერმანიაში ალკოჰოლი და თამბაქო ლეგალურია, ხოლო ნარკოტიკი არალეგალური, რაც კრიმინალურპოლიტიკური დისკუსიის საგანია. როგორც მოხსენებაში აღინიშნა, ბოლო ათწლეულის განმავლობაში გერმანიაში ოფიციალურად რეგისტრირებულმა ნარკოტიკულმა დანაშაულმა იმატა, რაც კანაფთან დაკავშირებული დელიქტების მატებითაც არის განპირობებული. მომხსენებელმა მართებულად მიუთითა ნარკოტიკული დანაშაულების ზრდასთან და კლებასთან დაკავშირებით კონტროლის მნიშვნელობაზე. გარდა ამისა, გერმანული სამართლისა და პრაქტიკის მიხედვით, ნარკოტიკების მოხმარება ლეგალური და არალეგალური ქმედების ზღვარზეა. ნარკოტიკული დანაშაული უმეტესად ინვესს მალალი ზომით თავისუფლების აღკვეთის მისჯას. როგორც მოხსენების დროს ითქვა, კანაფის მოხმარება უფრო მეტად 18 დან 25 წლამდე ასაკის ახალგაზრდებშია გავრცელებული. ბოლო 20 წლის მანძილზე კი კანაფის მოხმარება გაიზარდა 18 დან 59 წლამდე ასაკის პირებში. ნარკოტიკების მოხმარებასთან დაკავშირებით განსაზღვრულ როლს ასრულებს პირველ რიგში ნარკოტიკების მოხმარებლის პიროვნება, ნარკოტიკების თვისება და ასევე საზოგადოება. რაც შეეხება ნარკოტიკულ დანაშაულებთან მიმართებით გერმანიის მთავრობის სტრატეგიას, აღსანიშნავია: პრევენცია, მკურნალობა, ზიანის შემცირება და სისხლისსამართლებრივი დევნის განხორციელება.

პროფ. იორგ ქინციგმა მე-2 მოხსენება წაიკითხა თემაზე: „ორგანიზებული დანაშაული და ნარკოტიკული დანაშაულობა“, რომელშიც აღინიშნა, რომ ორგანიზებული დანაშაულის ცნების ქვეშ დანაშაულის სხვადასხვა ფორმები განიხილება, რომელთაგან ერთ-ერთია ნარკოტიკული დანაშაული. ორგანიზებული დანაშაულის დეფინიცია, რომელიც კანონში არ არის მოცემული, მნიშვნელოვანია პოლიციის საქმიანობისთვის. როგორც მოხსენებაში ითქვა, ორგანიზებული დანაშაულის რიცხვმა გერმანიაში 1990 წლიდან იკლო. ორგანიზებული დანაშაულებიდან მნიშვნელოვანი ხვედრითი წილი ნარკოტიკულ დანაშაულებზე მოდის. ორგანიზებულ

დანაშაულს კანონმდებელი მატერიალურ სისხლის სამართალში ებრძვის სანქციების გამკაცრებით, პირველ რიგში, ბანდების მიერ ჩადენილი დანაშაულებისთვის. ორგანიზებული ნარკოტიკული დანაშაული ხასიათდება იმით, რომ იგი მიეკუთვნება იმ დანაშაულთა რიცხვს, რომელსაც მსხვერპლი არ ჰყავს.

ჰანოვერის პროკურატურის პროკურორმა დოქტორმა მარკუს პროისემ თავის პირველ მოხსენებაში, რომელიც სისხლისსამართლებრივი დევნის პრაქტიკიდან ნარკოტიკულ დანაშაულებთან დაკავშირებულ დეკრიმინალიზაციის დისკუსიას შეეხებოდა, ისაუბრა ნარკოტიკულ დანაშაულებთან მიმართებით დეკრიმინალიზაციის და ლეგალიზაციის ტენდენციებზე, ნარკოტიკების წინააღმდეგ ბრძოლის მარცხზე, ნარკოტიკული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის პრაქტიკულ ასპექტებზე, კანაფის ჭარბად მოხმარებასთან დაკავშირებულ რისკებზე, როგორცაა: ტვინის ფუნქციონირების დარღვევა, ფსიქიკური დაავადების გამოწვევა: დეპრესია, ბიპოლარული დარღვევები, შიზოფრენია, ნარკოტიკებზე დამოკიდებულების გამოწვევის რისკი. მომხსენებლის მეორე მოხსენება მიეძღვნა პრაქტიკაში ნარკოტიკულ დანაშაულებთან ბრძოლის სირთულეებს, რომელშიც საუბარი იყო კონსპირაციულ მოქმედებებზე, ნარკოტიკული დანაშაულის ჩასადენად გასაიდუმლოებული საკომუნიკაციო საშუალებების გამოყენებაზე (მაგალითად ინტერნეტი), ნარკოტიკული დანაშაულის ორგანიზაციის მაღალ დონეზე და საერთაშორისო ქსელის მონაწილეობაზე. მომხსენებელმა ასევე განიხილა გამოძიების, მათ შორის ფარული საგამოძიებო მოქმედებების, დროს გამოყენებული მეთოდები (სატელეფონო თვალთვალი, ტელეკომუნიკაციის მონაცემთა გამოყენება) და მასთან დაკავშირებული პრობლემები, კერძოდ: მაღალი ხარჯები, მონაცემთა შენახვის ვადები და ტექნიკური სახის პრობლემები.

ნარკოტიკული დანაშაულის შედარებითსამართლებრივ კვლევას და ნარკოტიკული დანაშაულების გეოგრაფიას მიეძღვნა თსუ თინათინ ნერეთლის სახელობის სახელმწიფოსა და სამართლის ინსტიტუტის მეცნიერ-თანამშრომლის პროფ. გიორგი ლლონტის მოხსენება, რომელმაც ისაუბრა ნარკოტიკულ დანაშაულებთან დაკავშირებით როგორც საქართველოში არსებულ, ისე გლობალურ საფრთხეზე და სხვადასხვა ქვეყნების გამოცდილებაზე.

ნარკოტიკულ დანაშაულებსა და სისხლის სამართლის პოლიტიკაზე ჩატარებული ქართულ-გერმანული კონფერენცია მეტად მნიშვნელოვანია არა მხოლოდ იმიტომ, რომ კონფერენციის თემა ბოლო პერიოდში აქტუალურია საქართველოში, არამედ იმ მხრივაც, რომ ნარკოტიკულ დანაშაულებთან დაკავშირებული სფერო ქართულ სისხლის სამართალში მეცნიერულად ნაკლებად არის დამუშავებული. ამდენად, ჩატარებული კონფერენცია, კონფერენციაზე ნაკითხული მოხსენებები მომავალში ხელს შეუწყობს სისხლის სამართლის ამ დარგის მეტად განვითარებას საქართველოში.

დაბოლოს, განსაკუთრებული აღნიშვნის ღირსია ის ფაქტი, რომ ქართულ-გერმანული საერთაშორისო კონფერენცია ჩატარდა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის 100 წლის იუბილეს ფარგლებში, რაც კარგად წარმოაჩენს იმას, თუ როგორ მყარად ადგას უნივერსიტეტი იმ გზას, რომელსაც ერთი საუკუნის წინათ ჩაეყარა საფუძველი.